

KLÍČEM JE NAJÍT ROVNOVÁHU MEZI SYMPATÍÍ A RESPEKTEM

6. 9. 2004

Povídává, veselá, zcestovalá a zamilovaná do lidí a hektického života...To je jen několik charakteristik, které vytanou na mysli, když myslím na KARIN GENTON-L'EPÉE, zakladatelku L'EPÉE COACHING & CONSULTING. Karin je svým způsobem popřením Einsteinovy teorie o zachování energie. I když měří pouhý metr šedesát, je to osobnost, kterou nelze přehlédnout ani v přeplněné místnosti. Energie má tolik, že by jí mohla rozdávat. Vede firmu, organizuje společenské akce, běhá maratony, aktivně provozuje kick box a karate, skáče padákem a dělá mnoho dalších věcí. Nechtěl jsem s ní ale hovořit o její práci, to už udělali jiní přede mnou. Cítil jsem, že jsou ještě jiné, možná důležitější otázky, na které jsem se chtěl zeptat.

Vím o Vás, že jste zcestovala celý svět. Ano, jste Francouzka, ale zajímalo by mne, jak francouzsky se cítíte po všech těch letech v zahraničí?

Narodila jsem se na Nové Kaledonii. To je bývalá francouzská kolonie uprostřed Tichého oceánu. Moji rodiče se tam přistěhovali ještě před tím, než jsem se narodila, ale matce se tam moc nelíbilo. Tou dobou tam nebyl telefon, neexistoval internet a elektronická pošta a bylo to daleko do civilizace. Proto jsme se vrátili do Francie.

Zůstalo ve vás něco z doby, kterou jste tam strávila?

Byla jsem příliš malá, abych si to pamatovala vědomě. V povědomí ale cítím, že ve mně z té doby něco zůstalo. Čím jsem starší, tím více si uvědomuji, jaký to na mě mělo vliv. Miluji oceán, miluji slunce. Na mém seznamu věcí, které bych jednou chtěla udělat stojí, že se tam chci vrátit. Ale když už to jednou udělám, mělo by to být alespoň na 2 - 3 týdny nebo na měsíc. Problém je v tom, že když strávím měsíc tam, tady bude měsíc všechno stát. Jednou se tam ale dostanu, protože čím jsem starší, tím víc mi chybí to teplé a klidné prostředí. Tam je ráj.

A co Francie?

Ve skutečnosti jsem více Evropankou. Z matčiny strany mám blízko ke Švýcarsku a k Německu. Moje matka také vypadala daleko více španělsky než kdokoliv jiný, koho jsem kdy znala, takže si myslím, že mám krev namíchanou i tímto směrem. Otec byl ještě více mezinárodní - byl tak trochu Švýcar, Němec i Ital. Samozřejmě že se cítím být Francouzku, protože Francii mám ráda, ale Evropankou se cítím víc.

Jako dítě jste často navštěvovala Švýcarsko a Rakousko a naučila jste se německy. Přesto jste nakonec zakotvila ve Spojených státech amerických.

Amerika pro mne byla sen. Moje matka zemřela, když mi bylo 11, ale než se to stalo, podařilo se jí v letech 1951 - 1952 získat stipendium na universitě v Georgetownu ve státě Washington D.C. Kdesi ve mně proto zůstala Amerika jako velký sen. Když jsem v roce 1975 dostala příležitost odletět do Ameriky na výměnný program, nerozmýšlela jsem se. Bylo mi 17, a když jsem v Detroitu vystoupila z letadla, uvědomila jsem si, jak je Amerika ohromná. Muži tehdy nosili plátěné kalhoty a žlutá trička...Chci tím říci, že Francouzi v té době nic tak křiklavého nenosili. Auta byla veliká, všechno bylo veliké. Televize vysílala 24 hodin denně, jídlo bylo k dostání 24 hodin denně, lidé nemluvili francouzsky a v kinech se cpali popcornem. Mluvím tu o Americe před 30 lety, tou dobou se lidé ve Francii zdaleka nechovali tak extravagantně. Francouzi tehdy byli daleko konzervativnější, ani v kinech se nesmělo mluvit.

Do států jste se vrátila znovu v roce 1976 jako au-pair. Pracovala jste pro irácko-iránskou

rodinu. Předpokládám, že jste v té době získala zájem o všechno týkající se Střední Asie - zájem, který trvá dodnes. V roce 1979 jste byla ve státech znovu, tentokrát jako učitelka jízdy na koni...

Ano, bylo to na letním táboře v Maine. Tam jsem se naučila, co znamená učit v mezinárodním kontextu...

Jak?

V Americe musíte být na děti hodný. Já jsem se ale učila jezdit v Evropě, kde je přístup odlišný. V Evropě vás ani nenapadne, abyste na děti byli hodní, jen vezmete bič a řeknete: „Ticho a jezdi!“ Vychovávala jsem své svěřence v trochu disciplinovanějším duchu, než na jaký byli v Americe zvyklí. Po skončení tábora jsem dostala referenční dopis, kde stálo, že můj způsob výuky byl pro řadu lidí těžko přijatelný. Ale já jsem byla vychovaná způsobem, kde děti mají být vidět, ale neměly být slyšet, zatímco děti v Americe jsou zvyklí otevřeně říkat, co jim leží na srdci, i když to odporuje tomu, co jste jim řekli.

Zdá se, že učení ve vás zůstalo až do dnes. Studovala jste někdy pedagogiku nebo nějaký příbuzný obor?

Ne. Myslím, že to co se mi vždy líbilo, bylo sdílení zkušeností s ostatními lidmi. Sdílení zkušeností je více než jenom učení. Naučila jsem se to částečně od mého otce. Takové věci totiž lidé nedělají, pokud je nevidí u jiných. Když jsem vyrůstala, většina lidí mi jen říkala, že dělám věci špatně. Neříkali mi ale, jak dělat věci správně. Jediné co jsem od nich slyšela bylo: „Tohle nedělej.“ Naštěstí jedna z učitelek v jezdecké škole, do které jsem chodila když jsem byla ještě mladá, mi vždy ukázala, co dělám špatně a jak bych to mohla dělat lépe. Všechno pak dává lepší smysl. Když chcete někomu říci, že něco dělá špatně, můžete mu rovnou říci, jak to dělat správně. Pro mne je to naprosto logické, možná proto, že se orientuji především na výsledky...jen tak mimochodem, to není moc francouzské. Francouzi jsou většinou více orientováni na rétoriku věci...

...na proces?

Ne, orientace na proces je více česká nebo německá záležitost. Francouzi se ani nenamáhají tím, aby se soustředili na proces, pro ně je důležitá ta omáčka okolo. Jak jsem ale říkala, mám v sobě hodně švýcarského a německého a navíc naše rodina byla protestantská, což nás posouvalo blíže k Anglosasům. Můj otec byl vždy toho názoru, že Angličané dělají věci lépe než Francouzi, a tak jsem se na výsledky začala soustředit dříve, než jsem si vůbec uvědomovala, co to znamená.

V roce 1983 jste řídila obchod Lasserre v New Yorku. V roce 1988 jste si založila vlastní firmu. V New Yorku jste strávila osm let a pak jste se najednou přestěhovala do Prahy. Proč?

Můj bratr nastoupil po škole ke společnosti, která tady stavěla dnešní hotel Hilton. To bylo v létě roku 1989. Tou dobou jsem žila v New Yorku. Stále jsem si stěžovala, že mi nepíše a nevolá tak často, jak bych si přála. Moje sestra mi ale řekla, že bych to měla pochopit, když v Praze probíhá revoluce. Víte, tou dobou jsem byla opravdová Američanka. Noviny, ani ostatní svět pro mne neexistoval. Jednu etapu svého života jsem se ale velmi zajímala o to, co

se děje za železnou oponou. Bylo mi jasné, že to nemůže trvat věčně, protože takové věci se lidem nedají vnucovat napořád. Netušila jsem ale, že bych se toho někdy mohla dožít.

Poprvé jsem do Prahy přijela na Silvestra 1989, zalíbilo se mi tu a pak jsem se sem vracela pravidelně. Když se v roce 1995 můj bratr vrátil zpět do Prahy, aby tu postavil Myslbek, přijela jsem ho navštívit a uvědomila jsem si, že právě Praha byla v té době místem, kde „to žilo“. Našla

jsem si tu proto práci a zůstala jsem.

Kde byste ještě, s výjimkou Nové Kaledonie, ráda žila?

Ve Střední Asii. Měla jsem to štěstí, že jsem pracovala s lidmi z Radia Svobodná Evropa, kde jsem se seznámila s Kazaky, Kirgizi, Turkmény a Uzbeky a objevila jsem celý nový svět. Právě to se mi na Praze líbí. Setkávám se tu s ohromně zajímavými a nezvyklými lidmi...v mnoha ohledech byl dříve New York místem, kde bylo všechno možné. Musím říci, že jsem v New Yorku už dlouho nebyla, takže mě neberte 100 % vážně, ale mám pocit, že Praha dnes žije daleko víc a že se tu věci dávají snadněji do pohybu. S ohledem na to, co se dnes děje ve světě, se Amerika vyvíjí jiným směrem než před 20 nebo i jen 10 lety. Když chcete být dnes „u toho“, musíte být ve Východní Evropě.

Do Střední Asie mne to láká, protože tamní lidé jsou ohromně zajímaví. Jsou smáčknutí mezi vlastní historií a ruským a světovým vlivem. Něco podobného bylo pro mne zajímavé sledovat už v Česku, ale Češi jsou, a mám pocit, že vždy byli, Češi. Rusové je tolik neovlivnili...

My bychom je ani nenechali, jsme tak trochu jako mladý stromek, vítr zafouká a my se ohneme...

Přesně, zatímco ve Střední Asii je to jiné. Tamní národy přejaly do své kultury mnoho ruských i světových vlivů. Bylo to pro mne fascinující vidět, jak se s tím poperou. Ale jinak bych byla hrozně ráda na nějakém teplém místě u oceánu, s pláží...nemám na mysli žádné specifické místo, jen někde, kde je teplo.

Co je pro Vás nejtěžší na životě v Praze?

Když jsem sem přijela, myslela jsem si, že se můžu naučit váš jazyk. V minulosti jsem se naučila trochu hebrejsky, rusky a pár dalších jazyků. Byla jsem si sebou jistá. Tři měsíce jsem navštěvovala intenzivní kurzy a měla jsem i osobního učitele, který za mnou chodil jednou týdně. Můj první pracovní tým byl celý český a všichni se mne snažili opravovat a pomoci mi. Nemohli mi ale rozumět, protože neumím správně váš přízvuk. Já ho prostě neslyším. Když řeknu jenom „kava“ a ne „kaaaava“, tak mi zkrátka nikdo nerozumí. Nakonec jsem to vzdala.

Na to mám jednoduchý recept. Přehánějte. Až si budete myslet, že to je směšné, můžete si být jistá tím, že naše háčky a čárky vyslovujete správně.

Já si toho jsem vědomá. Například, všimla jsem si, že když Češi něco chtějí, přepnou do kňouravého tónu. Trvalo mi tři roky než jsem na to přišla a další dva, než jsem se také naučila kňourat, ale je to proti mým zásadám. U nás učíme děti, že když něco chtějí, neměli by si to vynucovat kňouráním. To je ale jen jeden z mnoha kulturních rozdílů.

V životě jste pracovala s desítkami národností. Máte recept na úspěšné jednání s lidmi?

Musíte je mít rád, nebo musíte mít rád alespoň něco na nich. To je další věc, která mi chvíli trvala, než jsem pochopila. Aby vás Češi akceptovali, musí vás mít rádi. Mít rád je velice české. Češi vás musí mít rádi a vy musíte mít rád je aby vás přijali. Myslím, že s ohledem na kulturu je potřeba, abyste někdy lidi respektoval více, než je máte rád. Věřím, že když dokážete zkombinovat sympatie a respekt, projde vám skoro cokoli. Jednáte-li s některými lidmi, musíte se posunout více do roviny, kdy je budete respektovat. Pokud jste si jistí sami sebou, nemáte s tím problém. Zajímavé je, že čím dál na východ půjdete, tím respekt důležitější je. Víím, že pro někoho to, co teď řeknu bude možná urážlivé, ale Američané nepotřebují respekt tolik, jako například Češi. Podíváte-li se na to, jak se chovají navzájem, podle našich měřítek to není moc uctivé. Je to tak trochu, jako

s vařením, jde jen o to umět jednou přidat trochu toho a jindy zase onoho. Lidé v životě potřebují vyjádřit některé základní hodnoty. Vy se musíte rozhodnout, jestli vůči nim chcete zdůraznit sympatie a více se usmívat a zajímat se o ně, nebo jestli je potřeba vystupovat s respektem a úctou. Zajímavé je, že například Kazakové kombinují oba přístupy, Britové vás mohou nenávidět a přitom respektovat a Češi, pokud vás nemají rádi, odmítají se k vám chovat s respektem. Pro Čechy je respekt poslední způsob jak někoho ovlivnit, zatímco Američanům je respekt ukradený. A čím dále na východ půjdete, tím budou sympatie v komunikaci méně a respekt více důležitý.

Chtěla byste v životě ještě něco zkusit?

Mnoho věcí. Kromě cestování bych se chtěla naučit rusky. Omlouvám se, ale daleko raději bych se naučila rusky než česky, protože rusky se domluvíte s daleko více lidmi. Čechů je jen 10 miliónů a značná část z nich umí buď anglicky, francouzsky nebo německy a já mluvím plynně dvěma z těchto jazyků a domluví se i tím třetím. Chtěla bych se také naučit lépe psát a ještě zlepšit své komunikační dovednosti, protože to je také nekonečný příběh. Vždycky existuje někdo, koho by stálo za to lépe poznat a předsudky, které by bylo lépe vymazat. Na životě je dobré, že každý člověk, kterého potkáte, vám otevře nové dveře a proto mám ráda Prahu, protože tady mám nejlepší šanci poznat nezvyklé lidi. Každý z nich mi dal příležitost poznat něco nového a otevřel mi celý nový svět.

Co byste v životě nikdy nechtěla zkusit?

Nechtěla bych být v situaci, kdy bych někoho musela zabít. Nechci kompromitovat své hodnoty. Myslím, že jedním z mých životních štěstí bylo, že jsem si mohla vybrat životní styl, který mi umožní žít v souladu se svými hodnotami. To je luxus. No a pak bych nikdy nechtěla vidět lidi, které mám ráda, trpět.

Jaká je hlavní životní hodnota, kterou vyznáváte?

Jenom Čech se mne může zeptat na takovou otázku. Sebe sama jsem se zeptala na totéž, když jsem se životními hodnotami začla pracovat před 15 lety. V té době byla pro mne hlavní hodnotou svoboda. Když jsem ale přišla do Prahy, musela jsem se sebe sama zeptat: „Komu to chci nakukat?“ Jsem Francouzka, takže jsem byla svobodná celý svůj život! Samozřejmě, být svobodný fyzicky je jedna věc, zatímco být svobodný duševně je věc jiná. Pak jsem začala pracovat s lidmi a uvědomila jsem si, že nejdůležitější je respekt. No a čím jsem starší, tím více protlačuji lásku, ale „lásku“ v širším slova smyslu. Nemám tím na mysli, že odpustím všechno všem a že budu mít každého ráda, protože se mi líbit nemusíte, ale přesto vás mohu respektovat. Po lásce následuje upřímnost. Snažím se být tak upřímná, jak to jde, protože jenom tak můžete lidem říci: „Nemám vás rád, ale chovám k vám respekt“, a bude to v pořádku. Nemusíte přeci stále předstírat, že máte každého rád. Co tu máme dál? Komunikace...víte, kdysi dávno jsem měla seznam svých hodnot...Harmonie je také v hodně blízko vrcholu. Nalézt ve všem rovnováhu. Ale to přijde s věkem, jakmile se začnete blížit padesátce, protože teprve tehdy začnete přemýšlet nad tím, co je důležité.

Moje poslední otázka. Jaký epitaf byste ráda viděla na svém hrobě (tím se nijak nesnažím narážet na Váš věk).

Nad tím jsem ještě nepřemýšlela. Myslím, že jsme se všichni povolání, abychom vykonali určité věci a cítím, že já už jsem všechno, co jsem měla, vykonala. Ve svém životě jsem dosáhla bodu, kdy si uvědomuji, že chci udělat ještě spoustu věcí, ale uvědomuji si, že všechno to, proč jsem sem přišla, je hotové a cokoliv ještě stihnu udělat, bude bonus. Takže můj epitaf by mohl být: „Žila jsem tak dobře, jak to jen šlo s tím, co jsem měla k dispozici.“

Převzato z měsíčníku HR FÓRUM

www.csrlz.cz

http://www.hr-server.cz/common/vlastni_clanek_detail.asp?c_id=162&o_id=1301